

СТАНОВИЩЕ

От: доц. д-р Едуард Василев Маринов, Департамент „Икономика“, Нов български университет, професионално направление „3.8. Икономика“

върху: научните трудове за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“, в област на висше образование „3. Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „3.8. Икономика (финанси, данъци и данъчно облагане)“, обявен в ДВ 5/16.01.2024 г., с кандидат гл. ас. д-р Емил Серафимов Калчев

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет

Представените доказателствени материали показват съответствие по националните минимални изисквания и изискванията на НБУ за показатели А и В, а за групите показатели Г те са с над 30% повече, докато по показателите, задължителни за НБУ, Емил Серафимов Калчев събира 225 при минимални 170, което е над 30% над минималните изисквания. Прегледът на предоставените от кандидата доказателствени материали ме убеждават, че са спазени всички количествени изисквания на ЗРАСРБ и на Нов български университет за заемане на академичната длъжност „доцент“.

II. Изследователска дейност и резултати

1. Оценка на монографичния труд, включваща оценка на научните и научно-приложните приноси на автора.

Представеният монографичен труд – „Конструктивният дизайн на данъците в икономическата традиция“ (2023) напълно съответства на изискванията за хабилитационен труд както по отношение на обем и съдържание, така и на актуалност, научни и приложни приноси. Трудът е структуриран балансирано. Д-р Калчев показва задълбоченост при изследването на еволюцията, анализа и икономическата конструкция на данъчното бреме, данъчните теории и данъчното облагане облагане в историческа и съвременна перспектива. Авторът демонстрира научна зрялост и амбициозност при реализирането на комплексно икономико-историческо проучване, което дава възможност да се формулират важни научни резултати, завършвайки с препоръки за конструктивния дизайн на данъците с висока степен на обобщение и приложимост. Трудът е уникално за България, а и в международен контекст сравнително изследване на появата и еволюцията на данъците и техните функции, както и резултативността им от гледна точка както на икономическата ефективност, така и на социалната справедливост със задълбочен анализ и прилагане на интегриран научен подход. Приемайки изведените от автора приносни моменти, като основни теоретични и практико-приложни постижения на направеното от д-р Калчев изследване могат да се открият:

Първо, от гледна точка на създаването на ново знание, чрез задълбочено интердисциплинарно изследване и многоходовото приложение на аналитичния метод, са изведени собствени и иновативно взаимствани чуждестранни дефиниции за основни понятия в областта на икономиката на публичния сектори публичните финанси – „данък“ и „данъчно облагане“,

обосновано е въведено и дефинирано понятието „налог“, обобщаващо данъците и квазиданъците. Направена е цялостна оригинална научна оценка на плоския данък, въз основа на която се аргументира изследването на данъците през призмата на дихотомията „ефективност – справедливост“, което е основа за останалите приноси на автора, коментирани в следващите параграфи.

Второ, от гледна точка на систематизирането и обогатяването на научно знание, са обобщени съществуващи възгледи и постановки на утвърдени ключови автори, изграждащи началата и теоретичния фундамент на поляризираната икономическа традиция, с цел тяхното проектиране върху частните данъчни теории. На тази база е направена цялостен оригинален научен синтез на „базовата данъчна теория“, „статичната конструкция на данъците“ и теориите на данъчната ефективност и социалната справедливост на данъчното облагане, което дава възможност на автора и за извеждането на собствена оценка, разграничаваща „добри“ и „лоши“ конструкции за данъците и в крайна сметка да селектира онези елементи от теорията, които са пригодни за организирането конструкцията на практически приложими икономически ефективни и справедливи данъци.

Трето, от гл. т. на методологичната и научно-приложната насоченост на изследването, на базата на сравнителния исторически анализ и систематизирането на основните данъчни теории чрез използването на специфичен изследователски подход, който интегрира историческо и теоретично знание в оригинална изследователска методика е изведена оригинална задълбочена авторова типология на данъчните теории. Това, заедно с критичния анализ на икономическата ефективност и социалната справедливост на различните данъци, дава възможност за систематизираната им оценка, така че да бъде обоснована препоръката за организиране конструктивния дизайн на данъците да се прилагат принципите, правилата и образците, които икономическата наука предлага, а не „несистематични елементи“, водещи до „компромисна“ ефективност и справедливост на данъчното облагане.

Без това да изчерпва всички приносни моменти на монографичния труд на д-р Калчев, в заключение, той съдържа приноси, които могат да се характеризират като създаване на ново научно знание, допълване на съществуващо знание, като имат и сериозно застъпен научно-приложен характер.

В съответствия с изискванията на НБУ монографичният труд е представен в рамките на публична лекция на 4.07.2023 г.

2. Оценка на приносите в останалите приложени публикации, направени след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“.

В справката си кандидатът е представил малка, но достатъчна от гл.т. на изискванията на ЗРАСРБ и НБУ, част от публикациите си – общо 25 статии, публикувани в списания с научно рецензиране и редактирани колективни томове, като 1 от тях е в издание, реферирано в световноизвестни бази данни за научна информация.

Въпреки минималистичното представяне на приносите в тези публикации от страна на д-р Калчев, изследваните от него проблеми се отличават с ясно формулирана теза, задълбочени проучвания и постигнати конкретни резултати с полезни за науката и практиката обобщения, изводи

и препоръки, като наред с обогатяване на резултатите, вече отбелязани във връзка с монографичния труд, кандидатът сериозно разширява полето на научните си интереси в области като данъчно планиране и неинституционални аспекти на корпоративните финанси, както и изследвания на фискалния и паричния сектор в България. Основните научни и приложни приноси в статиите и научните доклади на д-р Калчев могат да се обобщят в стимулирането на икономическата мисъл в България към прилагането на модерни научни концепции и използването на адаптиране към българския контекст методологии и инструменти за практико-приложни изследвания.

Особен интерес представляват силно приложно насочените изследвания на кандидата в областта на индикаторите за оценка на резултативността и развитието на предприятията и критичната оценка на паричния и фискалния сектор и политика в България.

Публикациите на д-р Калчев са в периодични издания и колективни публикации със задължително рецензиране.

3. Цитиране от други автори.

Въпреки че в документите по процедурата са посочени малка част от цитиранията на кандидата, показателен за цитируемостта на публикациите на д-р Калчев е фактът, че в справката са посочени повече от изискуемите цитирания, като са представени както цитирания в публикации в най-престижните международни научни бази данни – Scopus и Web of Science, така и такива от български автори в тематиката на изследванията на кандидата.

Като се вземе предвид това, както и че цитирането отнема технологично време след публикуването, а част от представени публикации са направени през последните няколко години, може да се приеме, че индексът на цитиране на д-р Калчев ще продължава да нараства значително през следващите години.

III. Учебна и преподавателска дейност

1. Аудиторна и извън-аудиторна заетост, работа в електронния обучителен модул "MOODLE – НБУ", осигуряване на студентски практики и стажове, работа със студенти и докторанти.

Представената информация за аудиторната и извън аудиторната заетост показват значителна натовареност в учебния процес, която съответства на и дори надвишава значително изискванията на НБУ за щатни преподаватели, според Наредбата за заетостта на редовните преподаватели на НБУ.

Д-р Калчев е разработил четири глави от колективния учебник „Въведение във финансите“, използван в програмите на НБУ, а в системата "Moodle НБУ" са публикувани авторски материали за 4 бакалавърски и магистърски курсове в НБУ, обхващащи широкообхватната насоченост на научните и приложните интереси на кандидата.

За периода 2012-2021 г. д-р Калчев е научен ръководител на 32 дипломанти (бакалаври и магистри) и е рецензирала над 45 дипломни работи в бакалавърски и магистърски програми. Участвал е в огромен брой комисии за държавни изпити – над 200.

2. Работа с Еразъм-студенти и преподаване на чужд език

Д-р Калчев провежда четири курса на английски в съвместните програми с University of Sheffield (York).

3. Оценки от анкетите на студентите.

Наред с множеството ръководства на дипломанти (32 бр.), които показват, че д-р Калчев е харесван и предпочитан от студентите преподавател, за качеството на работата му със студенти свидетелства и високият резултат от средна оценка от анкетите за удовлетвореност на студентите от курс и преподавател – 4.16 от максимално 5.00.

IV. Административна и обществена дейност

1. Участие в колективни органи на управление на НБУ.

Д-р Калчев редовно и активно участва в заседанията на Департаментния съвет на Департамент „Икономика“. Девет години е Директор на Бакалавърска програма „Финанси“, две години – на Магистърска програма „Счетоводство и одитинг, повече от 5 г. е член на Програмния съвет на Департамента и на Съвета на Бакалавърски факултет на НБУ. Участва в създаването на Магистърска програма „Финансово-счетоводен мениджмънт“ (на български език), съвместно с Института по математика на БАН, както и в разработването и усъвършенстването на нови курсове (7 бр.). Участва активно и в съвместните програми с Университета на Йорк.

2. Обществена активност.

Обществената дейност на д-р Калчев също е активна – от 2014 до 2022 е Главен икономист на Райфайзенбанк (България) ЕАД, член е на Raiffeisen Research Vienna в същия период. Участва в организирането и провеждането на конференции от департамент „Икономика и бизнес администрация“, департамент „Икономика“, както и от други департаменти на Нов български университет, в т.ч. като член на организационен комитет, съставител на сборник, модератор на секции.

3. Привличане на студенти в програмата.

С високия професионализъм и добрия начин на преподаване, както и с участието си в различни инициативи за привличане на кандидат-студенти д-р Калчев допринася за комуникационните дейности на Департамент „Икономика“ и привличането на студенти, като следва да се спомене честото му активно участие в представянето на програмите на Департамент „Икономика“ извън НБУ.

V. Лични впечатления от кандидата

Д-р Калчев е амбициозен учен и прекрасен преподавател, който спазва стриктно професионалната научна етика и стандарти, показва изключително колегиално отношение и заинтересованост към работата на колегите си и развитието на Департамент „Икономика“. Д-р Калчев притежава научна интуиция да пренася в българската академична среда важни теми, да формира иновативни методологии и достига до значими конвертируеми в практиката резултати.

VI. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

Запознаването с цялостната дейност на д-р Калчев и най-вече с приложените публикации позволява добре обоснована положителна картина на неговата характеристика в качеството му на

кандидат за доцент в НБУ. Без това по някакъв начин да намалява значението на приносите и предимствата на кандидата, съществуват предпоставки за някои препоръки за бъдещата му работа като изследовател и преподавател:

1. След успешната си хабилизация, кандидатът да насочи академичното си внимание към задълбочаване, обобщаване и систематизация на постигнатите теоретични и най-вече научно-приложни резултати с цел търсене на начини за приложението им в практиката, което те определено заслужават. Задълбочаването и конкретизацията на изследванията ще доведе до по-голяма популярност на д-р Калчев у нас като работещ по много актуалната тематика за данъчното планиране и облагане и паричната политика, но и като експерт в научни и публични институции и организации, включително в консултативни и/или вземащи решения органи, при обсъждане на тези въпроси.

2. Възможностите за използване на научните и научно-приложни приноси, представени от кандидата, са много широки и препоръчвам на д-р Калчев да положи усилия за по-широкото им разпространение сред академичната общност чрез представяне на научни форуми (особено в чужбина) и публикуване на студии с разширени и допълнително задълбочени анализи по отделни проблеми от изследваната тематика в научни списания, особено реферирани в световноизвестни научни бази данни.

3. С цел по-нататъшно академично развитие, както и практическото приложение на научните резултати, от полза би било по-активното участие на д-р Калчев в научно-изследователски и приложни проекти, с амбицията то да допринесе за успешното включване на департамент „Икономика“ в подобни проекти.

Заклучение

Гл. ас. д-р Емил Калчев се представя с научни трудове с ясно изразени научни приноси, като съчетава сполучливо научноизследователската, преподавателската и научно-приложната дейност по определената проблематика, което му позволява полезно обвързване на теорията с практиката и пълноценно обучение на студентите. Заедно с преподавателската работа, която осъществява, той може да бъде определен като специалист, напълно отговарящ на представите и стандартите за академичната длъжност „доцент“, за която кандидатства. Въз основа на това, както и на активното участие на кандидата в академичния живот на Нов български университет **категорично заявявам моята положителна оценка относно цялостната академична дейност на кандидата и препоръчвам на уважаемия Академичен съвет гл. ас. д-р Емил Серафимов Калчев да бъде избран за доцент в област на висше образование „3. Социални, стопански и правни науки“, професионално направление „3.8. Икономика (финанси, данъци и данъчно облагане)“.**

София
22.04.2024 г.

Подпис .....
/доц. д-р Е. Маринов/